

БРЫЛЁЎСКІ Летапіс

"Куды ё цсе ты забрылі,
Калі ё не вёсачка Брылі ?.."

№ 6
(148)
сакавік
2011 г.

ІНФАРМАЦЫЙНА - ГРАМАДСКІ БЮЛЕТЭНЬ

Выдаецца з мая 2006 г.

Белае полымя сакавіка

Я шчэ ляжыць пад снегавай аблогай зылёўскі шлях, а на палях, што побач, з'яўляецца нешта дзіўнае: стаяць тырчком, нібы белае полымя, камочки снега і, самі халодныя, адбіваюць сонечны свет навокал. І ўкруг іх, аж да самай травы, шырэюць цёплыя плямы, адкуль, як здаецца, і пачынае дыхаць зямля сакавіцкімі водарамі — і ўсё ніяк не можа надыхацца пасля пранізлівых лютаўскіх завей...

Мікола ЯЦКОЎ.

17/03/2011

Аслупянелі!

Ветліваець разнастайных дзяржаўных служб робіцца, на здзіўленне, нормай нашага жыцця. Напрыклад, напярэдадні 30 сакавіка 2011 года з "Райэнерга" ва ўсе брылёўскія ўстановы, якія яшчэ тут засталіся, паступіла тэлефанаграма аб тым, што ў гэты дзень з 12.00. да 17.00. у сувязі з правядзеннем рамонтных работ будзе мець месца адключэнне электрычнасці. І на самой справе -- прыехалі, адключылі рубільнік і памяншалі драўляныя слупы на бетонныя. Прычым, укладліся ў адведзены час. Атрымліваецца, што і слупы паўсталі, і мы, як кажуць, аслупянелі -- па-добраму здзіўляючыся новым паведам нашаму жыццю.

10 гадоў сяброўства

Споўнілася 10 гадоў, як мы пераступілі парог мінскай кватэры ў доме № 36 па вуліцы К. Маркса, дзе жыве народны паэт Беларусі Ніл Сымонавіч Гілевіч. Ён сустрэў нас вельмі ветліва, бо ўжо ведаў, што я напісаў на ягоныя вершы каля трыццаці песен. Ніл Сымонавіч з удзячнасцю прыняў ноты песен і іх гучанне на аўдыёкасеце -- і, як потым высветлілася, даволі часта ўключаў гэтую касету, слухаючы яе раз за разам.

І была цікавая размова пра літаратуру, пра песеннасць беларускага народа, пра асаблівасці народнай самасвядомасці.

Ніл Гілевіч і Ала Яцкова. 29 сакавіка 2001 г.

Ніл Гілевіч ПОВЯЗЬ

Вершы і песні

*Майм новым
сёбрам Яцко
вым -- на добрас
звясціства і
творчыя пазнаў.
28.3.01. Ніл Гілевіч*

МІНСК
«МАСТАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА»
1987

Навокал узляталі амаль да столі шафы з кнігамі, а коўдра з выявай старажытнай "Пагоні", накінутая на спінку крэсла, сагравала і настройвала на нешта эпічнае. І невыпадкова свой першы аўтограф паэт падпісаў на кнізе "Повязь" -- бо неяк мы знайшліся ў гэтым жыцці, звязаўшы Мінск і Брылі нябачнымі нябеснымі струнамі творчага натхнення.

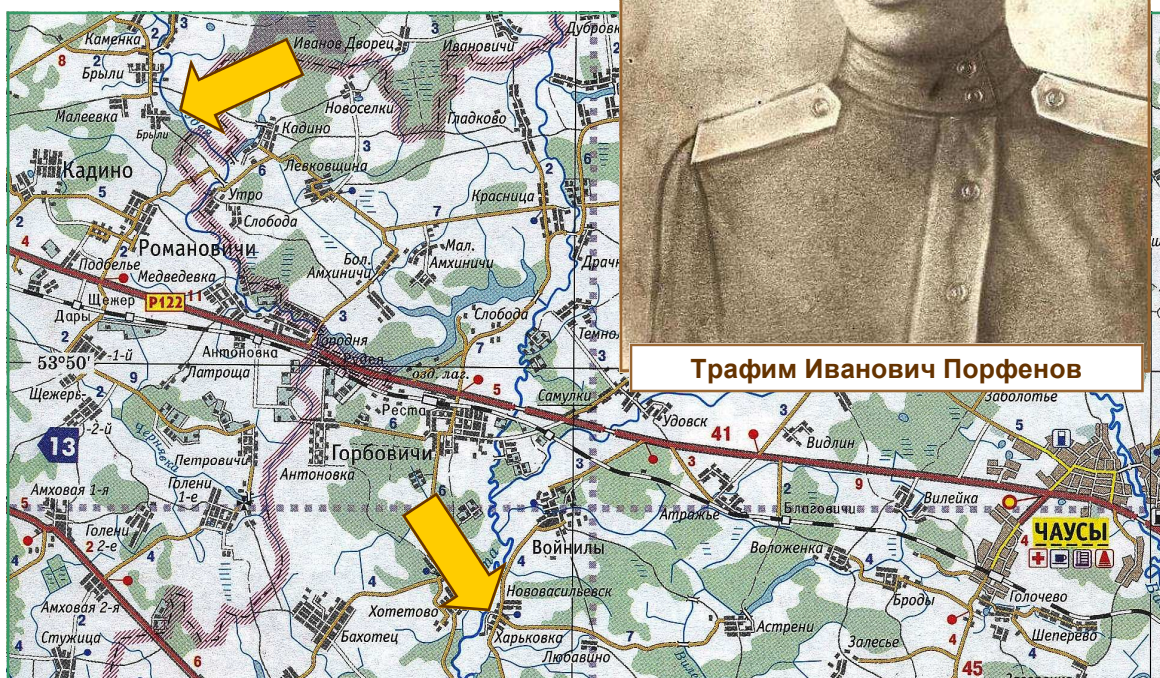
Мікола ЯЦКОВ.

Корч і памяць

А так даўно кіраўніцтва Кадзінскага сельскага Савета атрымала вось гэты ліст з Бабруйска: “Здравствуйте! Мой отец - Порфенов Трафим Иванович 1890 г. р., уроженец д.Харьковка Чаусского района. Был участником Первой мировой войны. После революции принимал участие в строительстве нового государства, работал всю трудовую жизнь в колхозе. На момент начала Великой Отечественной войны по возрасту в армию призван не был. Во время акупации жил в деревне Харьковка и, хоть я ещё была мала, но помню, что он был связан с партизанами и передавал им какие-то сведения. Перед освобождением города Могилёва жителей деревни Харьковка немцы выгнали в беженцы в деревню Брыли на принудительные рабо-

Трафим Иванович Порфенов

ты (рытьё окопов и других оборонительных сооружений). И находились мы там до освобождения нашими войсками. Но отец не дождался 4 дня до освобождения – умер от голода и тифа. Похоронен он был на местном кладбище в деревне Брыли в 1944 году.

Как мы узнали, после урагана могила отца была повреждена. Убедительная просьба: уберите, пожалуйста, корч и поправьте могилу. Высылаю фотографию своего отца.

С уважением, Журавкова Мария Трафимовна”.

Старшыня выканкама Кадзінскага сельсавета В.М.Васкабойнікаў ведае пра гэту праблему і паведаміў, што патрэбныя работы будуць зроблены восенню пасля збору ўраджаю – каб тэхніка змагла пад'ехаць да могілак.

Тут без спецыяльнай тэхнікі не абысціся...

ЎШАНАВАННЕ СВЯТЫНІ

Бельничская икона Божией Матери

Чудотворная икона, издавна почитаемая католическим, православным и униатским населением восточной части Беларуси.

Существуют различные предания, повествующие об истории иконы. В одном говорится о том, что после разгрома Киева татарскими войсками Батя несколько монахов, взяв с собой древнюю икону византийского письма, ушли, спасаясь, в леса. Свой долгий путь они завершили на возвышенности у реки Друть — правом притоке Днепра, где и основали церковь св. Ильи Пророка и мужской монастырь. Уже в первую ночь на выбранном месте от иконы начал исходить необычный свет. Чудо повторялось и в последующие ночи, ставшие от исходящего света белыми. В память об этом чуде местечко, где был основан монастырь, якобы и получило название Бельничичи (Бельночи).

По другому, католическому, преданию икона явилась в кармелитском Бельничском монастыре чудесным образом. Монахи безуспешно пытались найти в окрестных местах художника, способного написать икону Божией Матери. Отчаявшись, они обратились с молитвой к Богу, и вслед за тем в монастыре появилась ангел в образе юноши-паломника, который назвал себя художником и, пока монахи пели молитву Богородице, написал на доске лики Богородицы и Младенца Христа несказанной красоты.

27 сакавіка 2011 года ў магілёўскім касцёле святога Станіслава адбылося пасяджэнне клуба каталіцкай інтэлігенцыі. Прысутнічаў ксёндз Раман Факсінскі і госці з Мінска -- старшыня Беларускага рэспубліканскага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры Антон Астаповіч і навуковы супра-

Пасяджэнне клуба

цоўнік Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь Зміцер Яцкевіч.

Мэта сходу - утварэнне арганізацыйнага камітэта па святкаванню 250-годдзя каранавання іконы Бялыніцкай Божай Маці.

Ксёндз Раман Факсінскі, Антон Астаповіч, Зміцер Яцкевіч і Мікола Яцкоў пад поглядам папы Яна Паўла II

А.Астаповіч распавёў аб працы па ўзнаўленню будынкаў касцёлаў у Магілёўскай вобласці, у прыватнасці, у вёсцы Княжыцы Магілёўскага раёна і ў вёсцы Расна Дрыбінскага раёна.

З.Яцкевіч даў гістарычную даведку аб магілёўскіх касцёлах, аб сваіх пошуках у польскіх архівах і распавёў аб гісторыі іконы Бялыніцкай Божай Маці.

На пасяджэнні было вырашана ўтварыць арганізацыйны камітэт у складзе 7 чалавек і правесці святкаванне на працягу тыдня, пачы-

Удзельнікі пасяджэння мастак Фёдар Кісялёў з жонкай Уладзіславай

наючы з 17 верасня. У рамках свята ў плануецца арганізаваць “Магілёўскія каталіцкія чытанні” з навуковымі дакладамі (у Магілёве і Бялынічах), выступленні запрошаных рэлігійных харавых калектываў, а таксама зладзіць пілігрымку (хросны ход) у Бялынічы.

Напрыканцы пасяджэння паэт Мікола Яцкоў, стоячы пад партрэтам папы Яна Паўла II, прачытаў прысвечаны яму верш “Святы айцец сказаў: “*Ня бойцеся!*..” і перадаў ксёндзу Р.Факсінскаму сваю кнігу “Кракаўскія сшыткі”, выказаўшы пажаданне, каб гэтая кніга па магчымасці была перакладзена на польскую мову -- дзеля ўзмацнення сяброўскіх стасункаў паміж Магілёвам і Кракавам. Айцец Раман выказаў згоду і паабяцаў зрабіць пэўныя захады ў гэтым накірунку.

Пасля пасяджэння вядомы беларускі мастак Фёдар Кісялёў запрасіў да сябе ў майстэрню. Яна месціцца на другім паверсе старажытнага будынка і глядзіць сваімі высокімі вокнамі на Мураўёўскі сквер што побач з драматычным тэатрам. Госці з задавальненнем аглядзелі мастацкія работы, паслухалі цікавыя апавяд гаспадара майстэрні пра яго творчы шлях і пошукі свайго “я” ў шматколёрным віхуры сучаснага мастацтва. А Мікола Яцкоў, натхнёны сустрэчай, прапанаваў прысутным свой новы верш:

*Наканаваны дзень сакавіка...
Яцкевіч, Астаповіч, Кісялёў...
Размоў невыпадкавая рака,
І павязь не сказаных сёння слоў...*

*А за акенцам – Мураўёўскі сквер...
Ідзе вясна і не спыніць яе ніколі...
Усё будзе добра, сябра, ты павер,
Хоць, як здаецца, усё і мімаволі...*

“Усё будзе добра”... Менавіта гэтыя словы будуць акрыляць усіх тых, хто пачаў падрыхтоўку да светлага вераснёўскага свята. Давайце пажадаем ім поспехаў на гэтым шляху!

Аліна САВІЦКАЯ.

Рэпрадукцыя акварэлі Фёдара Кісялёва “Вясна ў Падніколлі”

Белынічские чудеса

В этом году исполняется 250 лет, когда официально Папой Римским образ Божией Матери Белынічской был коронован. В Рим был доставлен огромный список чудес и исцелений, полученных людьми от иконы. И с того момента в 1761 г. на голове Богородицы появилась корона, украшенная бриллиантами. После коронации икона стала общей святыней христиан Белой Руси. Ее называли «Русской Ченстоховой», и в Белынічи шли толпы паломников. Даже верующие, которые шли на молитву в Киев из разных мест Беларуси, считали своим долгом прежде побывать у Белынічской иконы. Прекрасный лик Богородицы, по свидетельству летописцев, в течение года переоблачался в 12 серебряных и золоченых риз. Со скипетром в одной руке и Младенцем Христом в другой Божья Мать выглядела настоящей Царицей Вселенной.

Священники рассказывают, что чудотворная сила иконы Белынічской Божьей Матери необы-

чайная: достаточно только подумать о ней и попросить помощи, чтобы снизошла благодать.

В брошюре «Чудесные случаи исцелений, происшедших от Белынічской иконы» описаны, например, такие случаи. В 1889 году в деревне Заполье на Червенщине загорелся сельский дом. Огонь вот-вот должен был перекинуться на соседнюю хату, где крестьянин Франц Дашкевич вместе со всей семьей слезно молился у иконы Белынічской Божьей Матери о спасении. Его дом удивительным образом уцелел, а хозяин исполнил своё обещание поклониться иконе в самих Белынічах.

Некий могилевский чиновник по дороге заболел холерой и его чуть живого дотянули на рассвете до храма в Белынічах. Больной переполз порог и потерял сознание, но уже после службы встал на ноги и пошел на поправку.

Жена мещанина со Смоленщины рожала мёртвых младенцев, и только после того как дала обет каждый год бывать в Белынічах и поклониться чудотворной иконе, женщина родила здоровых детей.

Батура обещает "жесткие меры" за приписки в сельском хозяйстве

«Нужны самые жесткие меры за приписки в сельском хозяйстве, необходимо очень серьезно разбираться с приписками», - заявил председатель Минского облисполкома Борис Батура на заседании Миноблисполкома,

«Попробуйте теперь хоть раз приписать. Я вас предупреждаю, что в любом деле нужен порядок и честность», - обратился Б.Батура к присутствующим на заседании председателям райисполкомов и другим чиновников.

«То, что приписки в Минской области были и в прошлом году, это всем понятно. Но почему об этом молчали Госконтроль, правоохранительные органы?», - сказал Б.Батура.

При этом он отметил необходимость повышения роли контрольно-ревизионных служб.

«Контрольно-ревизионные службы должны работать на упреждение, работать так, чтобы потом не привлекали лиц к уголовной ответственности», - сказал Б.Батура, добавив, «если вы заботитесь о своих кадрах, то должны заботиться о том, чтобы эффективно, а главное результативно проходила работа контрольно-ревизионных служб. А если результаты ревизионных проверок мы прячем под сукно - толку не будет, а наоборот - последует развитие этого вида преступлений», - сказал Б.Батура, имея в виду коррупционные преступления и приписки.

«Должен быть порядок во всем. Порядок и больше ничего. И тогда вы, мужики, будете спать спокойно», - подчеркнул председатель Миноблисполкома, От также коснулся ситуации с госзакупками мяса и нарушениями в этой сфере. «А если одному сказано: «Вези мясо на мясокомбинат», а он везет его «налево», нужно незамедлительно бить по рукам», - подчеркнул он.

Б.Батура также затронул тему с приобретением и строительством жилья чиновников.

«Я понимаю, что нужно строить жилье, но не лезьте вы через подставных лиц, действуйте легально. Берите кредиты и стройте легально, чтобы можно было людям открыто сказать: вот мои доходы», - сказал он, обращаясь к присутствующим.

(Интерфакс-Запад)

Кого нужно сократить?

Министр финансов Андрей Харковец предложил сократить в целях экономии 10 - 15% работников социальной сферы. Вот как откликнулись на это предложение...

...Михаил ЧИГИРЬ, бывший Премьер-министр:

«У учителей все просчитано, сколько учеников на учителя. Другое дело, что чиновников в стране слишком много, начиная с банков, министерств. Что, нам нужно такое Министерство экономики, которое у нас есть? Конечно, нет. А куда же учителей сокращать? Там некого сокращать!»

Что же касается чиновников, то по словам М.Чигиря, «дело не в том, сколько у нас министерств, а в том, сколько в министерствах и подчиненных им ведомствах чиновников. Раньше везде были райкомы партии, сейчас их нет, зато райисполкомы так разрослись, что им места не хватает, повсеместно новые здания возводят».

...Александр СОСНОВ, бывший министр труда:

«Нужно сокращать министерства, я полностью согласен. Но они не хотят сокращать главное. Я бы, например, сократил на 100 тысяч количество белорусских милиционеров. Вот это была бы реальная экономия - более миллиарда долларов в год. А они, видимо, начнут врачей и учителей сокращать. Было 25 учеников в классе на учителя, а станет 35 - 40. Кому будет лучше?»

...Георгий БАДЕЙ, председатель бизнес-союза предпринимателей и нанимателей:

«Вопрос сокращения численности госаппарата не является первоочередным. Давайте проанализируем: чем занимаются чиновники? Если они продолжат, как раньше, доводить прогнозные показатели и контролировать их выполнение, то такой аппарат вообще не нужен. Если бы он работал на созидание, на приумножение экономики, может быть, его надо было бы еще и увеличивать в несколько раз. Иными словами, дело не в размере госаппарата, а в его эффективности».

(svaboda.org)

**“КАК ЗОВУТ
МОЕГО АНГЕЛА?”**

П р и т ч а

За день до свайго рож-
дзеньна рэбёнок спрасіў
у Бога:

— Я не знаю, зачым я
иду в гэты мір. Чым я дол-
жен дэлаць?

Бог адказаў:

— Я падарую табе ангела, ко-
торы ў заўсёды будзе
рады з табою. Ён усё табе
аб’ясніць.

— Но як я пойму яго, ве-
дзь я не знаю яго
язык?

— Ангел будзе вучыць та-
бе свайму языку. Ён
будзе ахоўваць табе ад
всех бед. Ён скажа табе
всё.

— А як зовуць таго ангела?

— Неважна як яго зовуць,
у яго многа імён. Ты
будзеш называць яго *мама*!

ну ў маланкай у хату.

► Калі ў хаце была цяжарная жанчына, імкну-
ліся на працягу дня і ночы трымаць комін за-
чыненым.

► Калі гублялася хатняя жывёла, гаспадыня
клікала яе менавіта праз комін, лічылася, што
невядомая сіла, якая ахоўвае хату, верне згуб-
леную жывёлу дадому.

► Па стане полымя ў печы, паддувалі ці ву-
гельчыках у ёй прадказвалі надвор’е:

-- моцная цяга -- на мароз, слабая -- да адлігі.

-- чырвонае полымя -- да маразоў, белае --

на сырое надвор’е;

-- полымя ў печы трашчыць -- да моцных ма-

разоў; міргае -- да дажджу.

Акрамя гэтага печ была пэўным інфармата-
рам для ведаючых людзей:

-- з печы выпаў вугельчык -- чакай злоснага

госця;

-- у печы штосьці “ухае” -- хтосьці пойдзе з

хаты;

-- цагляна выпала -- род страціць некага з

жанчын.

Цытата

Падтрымаць добрым словам
чалавека, які трапіў у бяду, гэ-
так жа важна, як своєчасова пе-
раклучыць стрэлку на чыгуна-
чным пуці: усяго адзін дзіўным аддзяляе
катастрофу ад плаўнага і бяспечнага руху.

*Генры Уорд Бічэр (1813-1887),
амерыканскі грамадскі дзеяч.*

КОМІН

Коміну надавалася вялікая
ўвага. Лічылася, што з комі-
ну вылятаюць і праз яго прылятаюць нячыс-
тая сіла, душы памерлых продкаў, хваробы,
доля-нядоля і г.д.

► У памінальныя дні, якія наладжваліся на
працягу года, комін адкрывалі, каб душы
продкаў маглі трапіць у хату і пачаставацца
тым, што гаспадары спецыяльна пакінулі на

стале на ўсю ноч. Калі ў хаце нехта паміраў,
комін закрывалі, а дзверы адчынялі, каб ду-
ша “не вылецела” ў комін і не дасталася д’яб-
лу.

► Пры набліжэнні навальніцы неабходна бы-
ло абавязкова закрыць комін, каб нячысцікі
не трапілі ў хату і Ілля-грамавержац не стук-

Неизвестный автор

ЕСЛИ ЧЁРНЫЕ ДНИ...

Если черные дни
в подворотне стоят...

Если кажется мрак
на года...

Если слышишь слова --
что ни слово, то яд...

Не пугайся -- ещё не беда!..

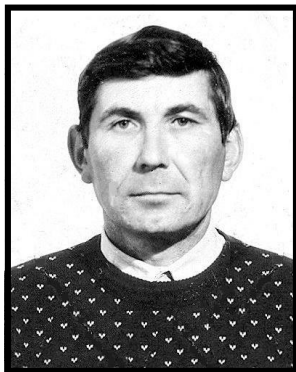
Если друг загадочный тебе изменил
И погиб для тебя навсегда,
Это страшно, конечно, но, ты извини, --
Это тоже ещё не беда!

Если вышла любовь
в приоткрытую дверь

И ушла неизвестно куда,
Прихватив твое сердце, ты всё же поверь,
Что и эта беда -- не беда.

Если, видя закат, не замрешь не дыша,
Если дождик -- лишь только вода,
Если петь и страдать разучилась душа --
Вот уж это беда так беда!

Мікалай Ільіч ЛУСЦЯНКОЎ (1947-2011)

24 сакавіка 2011 года на 65-м годзе жыцця памёр Мікалай Ільіч Лусцянкаў.

Ён нарадзіўся 9 лютага 1947 года ў вёсцы Дубінка Магілёўскага раёна ў сям'і Іллі і Аляксандры Лусцянкавых. З маленства вызначаўся працалюбівасцю, таму пасля заканчэння Нядашаўскай школы паступіў у магілёўскае вучылішча № 58, вывучыўся там на машыніста-бульдазерыста і застаўся верным гэтай складанай прафесіі на ўсё жыццё. Працаваў на магілёўскім "Лаўсане", потым на домабудаўнічым камбінаце, а з 1991 да 2007 года быў у Расіі, дзе таксама спатрэбіліся яго працавітыя рукі.

А нашы Брылі з'явіліся ў біяграфіі Мікалая Ільіча таму, што напрыканцы 60-х гадоў ён пазнаёміўся з Тамарай Васіль-

еўнай Мяшковай, і 7 кастрычніка 1970 года з'явілася новая сям'я Лусцянкавых. Нарадзіліся дзеці Васіль і Вольга, а потым і ўнучкі Каця і Юля сваімі звонкімі галасамі лагодна клаляся на дзядуліна сэрца.

Былі на гэтым жыццёвым шляху розныя выпрабаванні, але Мікалай Ільіч заўсёды імкнуўся пераадолець складанасці і верыў у тое, што праца і розум -- галоўныя ўласцівасці чалавека. Ён упэўнена ішоў па жыцці, меў дабразчылівы погляд на ўсё існуючае і без шкадавання дзяліўся з усімі шырокімі памкненнямі сваёй нястомнай душы. І гэта застанецца ў нашай удзячнай памяці

Бывай, Мікалай Ільіч!..

АДНАВЯСКОЎЦЫ.

З аўсёды прыемна было назіраць як працавалі Тамара Васільеўна і Мікалай Ільіч Лусцянкавы -- пасляянскі упэўнена і з ясным разуменнем вялікай неабходнасці давесці ўсё да ладу, да парадку. І ў гэтым -- адвечная беларуская сутнасць, без якой нас бы ўжо даўно не было на гэтай зямлі...

Фота 8.07.2009 г.

Усе нумары «Брылёўскага летапісу» можна знайсці на старонках Беларускай Інтэрнэт-бібліятэкі «Камунікат»
http://kamunikat.org/bryleuski_letapis.html

"БРЫЛЁўСКИ ЛЕТАПИС"
Инфармацыйна-грамадскі бюлетэнь
в.Брылі Магілёўскага раёна
Магілёўскай вобласці,
Рэспубліка Беларусь.
Заснавальнік - М.А.Яцкоў

Адказны за выпуск -
Мікалай Адамавіч ЯЦКОЎ
Адрас: 213107 Магілёўскі раён, в.Брылі,
вул. Юбілейная 6 - 7
тэл. маб. +375293732886
e-mail: bryli@mail.ru

Матэрыялы друкуюцца на мове аўтараў.
Звярстана і надрукавана
на ўласным абсталяванні.
Надрукавана да друку 31.03.2011. 21.00.
Наклад 100 асобнікаў.
Распаўсюджваецца бясплатна.

У афармленні лагатыпу назвы выдання выкарыстан верш Міколы Шабовіча